

UPUTE ZA OSOBLJE KOJE UZIMA KRV PACIJENTIMA U VANJSKIM AMBULANTAMA

1. UZORKOVANJE VENSKE KRVI

- pripremiti pribor za uzimanje uzorka krvi prema traženim pretragama
- za odabir vrste spremnika poslužite se tablicom 1
- identificirati bolesnika
- za provjeru identiteta zapitati bolesnika za ime, puni datum rođenja ili neki drugi podatak, a odgovor usporediti s podatkom koji je prethodno upisan na uputnici
- tražiti bolesnika da stisne šaku i izaberi mjesto uboda
- dezinficirati mjesto uboda i pričekati da se dezinficijens (70%-tni izopropilni alkohol ili mješavina etanola i etera) osuši
- podvezati ruku iznad mjesta uboda i odmah uvesti iglu u venu
- podvezu koristiti najdulje 1 minutu, za lipide < 1 minute, za određivanje kalcija, magnezija i željeza ne koristiti podvezu
- uzorak krvi ne treba uzimati iz hematoma, a ako drugačije nije moguće, treba je uzeti distalno od hematoma i to naznačiti na uputnici
- nakon infuzije ili transfuzije uzorak krvi uzeti iz druge ruke, a ako drukčije nije moguće, treba je uzeti minimalno jedan sat nakon infuzije (transfuzije)
- nakon uzimanja uzorka krvi mjesto uboda zaštititi se pamučnim jastučićem
- bolesnika naputiti da drži ruku 5 minuta izravnatu uz stisak pamučnog jastučića drugom rukom
- ako uzimanje krvi nije uspješno, postupak ponoviti nakon 15 minuta iz druge ruke

2. UZORCI SERUMA/PLAZME

- krv uzimati u odgovarajući spremnik (rukovoditi se bojom čepa; tablica 1) - ispravno vađenje osigurava podtlak unutar epruvete (količina krvi u odnosu na aditiv te brzina istjecanja)
- ako je potrebno izvaditi krv u više različitih spremnika, izuzetno je važno poštivati redoslijed izmjene epruveta.
- svaki napunjeni spremnik potrebno je nježno promiješati (NE MUĆKATI!). - redoslijed izmjene epruveta s potrebnim brojem inverzija (okretati za 180°) prikazan je u tablici 1.

Tablica 1. Vrste spremnika i redoslijed njihovog punjenja

REDOSLIJED PUNJENJA	VRSTA UZORKA	DODATAK	BOJA ČEPA	BROJ INVERZIJA
1.	Plazma (koagulacija)	Natrijev citrat (3,2%) antikoagulans	SVJETLO PLAVA	3-4 x
2.	Serum (biokemija)	Aktivator zgrušavanja (silikon)	CRVENA ili ŽUTA	5 x
3.	Puna krv (hematologija)	K3EDTA antikoagulans	LJUBIČASTA	8-10 x
4.	Puna krv (sedimentacija eritrocita)	Natrijev citrat (3,8%) antikoagulans	CRNA	8-10 x

3. Prijenos uzoraka biološkog materijala

- Primarni spremnik (epruveta) mora biti zatvoren i smješten uspravno radi transporta.
- Primarni spremnik (epruveta) treba biti smješten u metalni ili plastični, tvrd, sekundarni spremnik za transport.
- Spremnikom za prijenos treba rukovati pažljivo tijekom transporta.
- Svaki spremnik za prijenos treba biti označen tako da je opisan njegov sadržaj.
- Svaki spremnik za prijenos treba imati uz sebe formulare koji opisuju detalje uzorka i podatke o identifikaciji pacijenta.
- Sve oznake moraju biti čitke i vidljive
- Uzorak je potrebno dostaviti unutar definiranog vremena

- za opće biokemijske pretrage	6 sati
- za kvalitativnu analizu mokraće	2 sata (najkasnije 4 sata)
- za sedimentaciju eritrocita	2 sata
- za analizu kompletne krvne slike	6 sati
- za pripremu razmaza periferne krvi	6 sati
- za analizu koagulacijskih pretraga	4 sata

Uzorak je potrebno transportirati na sobnoj temperaturi (25 °C)